

Terrora görə Ermənistandan hesab sorulmalıdır

Terrorçu ermənilər və erməni terrorunun şahidləri "müəmmalı tərzdə" niyə ölürlər?

Ermənistandakı ən böyük terror hadisəsini törədənlərin və şahidlərin "müəmmalı tərzdə" öldükleri maraqlıdır. Ermənistan məxsus mətbuat səhifələrində, xüsusən də, "rusarminfo.ru" saytında yayımlanan məlumatda qeyd olunur ki, bazar günü Ermənistanda 27 oktyabr 1999-cu il terror hücumu qurbanlarının anım günü qeyd edilib. Həmin gün, yəni 27 oktyabr 1999-cu il tarixində, beş terrorçu Ermənistan Milli Məclisinin konfrans salonuna daxil olub, orada olan Ermənistan parlamenti və hökumətinin rəhbərlərini və üzvlərini güllələyiblər. Terrorun qurbanları Ermənistanın baş naziri Vazgen Sarkisyan, parlamentin spikeri Karen Demirçyan, parlamentin vitse-spikerləri Yuri Baxşyan və Ruben Miroyan, əməliyyat işləri naziri Leonard Petrosyan, parlamentin deputatları Armenak Armenakyan və Mikael Kotanyan olub. Digər bir müavin, hücum zamanı parlament binasında olan "Hayastan" qəzetinin redaksiya heyətinin sədri Henrik Abrahamyan infarkt keçirərək ölüb.

Ermənistan parlamentində terror törədənlər bir-birinin ardınca ölürlər və səbəbləri nədənsə araşdırılmır

Bu da faktıdır ki, terrorçuların məhkəməsi 2001-2003-cü illər arasında davam edib. Məhkəmədə 91 nəfər zərərçəkmiş kimi tanınıb, 129 nəfər şahid qismində dindirilib. Prokurorluq ölüm cəzasını tələb edib, lakin Ermənistanda edam cəzası 2003-cü ilin sentyabrında ləğv edildiyinə görə, bu, icra edilməyib. Qrupun lideri, keçmiş jurnalist Nairi Unanyan, qardaşı Karen Unanyan, dayısı Vram Qalstyan, həmçinin Derenik Bejanyan, Edik Qriqoryan və Asot Knyazyan da daxil olmaqla, altı terrorçu ömürlük həbs cəzasına məhkum edilib. Hamlet Stepanyan isə 14 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Yeddi şəxsin hamısı Ermənistan Cinayət Məcəlləsinin dövlətə xəyanət, terrorizm və xüsusilə, təhlükəli dövlət cinayətlərinin törədilməsi maddələri ilə təqsirli bilinib.

Məsələ burasındadır ki, Nairi Unanyan həbsxanada tam sağlam şəkildə, mükəmməl sağlamlıq vəziyyətində öz cəzasını çəkir, amma terror hücumunda iştirak edən bir çox şəxs, habelə, hücumun şahidləri nəmülüm şəraitdə ölürlər. Məsələn, Eduard Qriqoryan 5 noyabr 2017-ci ildə vəfat edib. Amma ən maraqlı məsələ budur ki, ölməmişdən əvvəl, o, oktyabrın 27-də keçirilən məhkəmədə bu barədə "kimlərinə cəmiyyətdən inadla gizlənməyə çalışdıqlarını" söyləyəcəyini vəd etmişdi və bunun ardınca, yəni həmin gecə onun ürək nahiyəsində ağrılar peyda olub və Qriqoryan təcili yardımını onu apardığı xəstəxanada ölüb.

Bu hadisəni təsadüfi hesab etmək olmaz, çünki Qriqoryandan əvvəl də, daha 8 nəfər, terror aktının iştirakçıları və 27 oktyabr hadisəsinin şahidləri müəmmalı tərzdə ölüb ki, bunun hələ də izahı yoxdur. Rəsmi məlumatlara görə, 2000-ci ildə cəzaçəkmə müəssisəsində, öz kamerasında peşəsi üzrə elektrik işçisi olan Norayr Eqiazaryan, elektrik cərəyanının vurması nəticəsində müəmmalı tərzdə ölüb. Məhkəmə ekspertizasının rəyinə görə, hadisə 220 volt gərginlik səbəbindən olub.

Bunun ardınca, daha dəqiq desək, 2004-cü ildə, rəsmi açıqlamaya görə, təcavüzkar Vram Qalstyan öz kamerasında intihar edib. Məhkəmə prosesində, o, vaxtaşırı psixotrop dərmanlar vurduğunu və insanların həqiqətləri tapmamaları üçün intihar etmələrinə ciddi təşviq edildiyini bildirib. Daha sonra isə, yeni 2010-cu ilin mayında cəza müddəti iki il sonra başa çatacaq Hamlet Stepanyan eyni cəzaçəkmə müəssisəsində vəfat edib. İlkin nəticələrə görə, Stepanyanın ölümünə səbəb infarkt olub. Halbuki müdafiəçiləri Stepanyanın ürək problemi olmadığını iddia

hadisə iştirakçıların, hadisə şahidlərinin qəflətən və səbəbsiz tərzdə öldüyü barədə niyə illərlə sonra məlumat əldə edilir? Faktlar niyə gizli saxlanılır? Nədən ehtiyat edilir? Suallar çoxdur və hər biri də məntiqli, əsaslı cavab tələb edir. Amma görünür, bu vaxta qədər bu suallara cavab verməyən Ermənistan hökuməti və onun məhkəmələri heç bundan sonra da cavab vermək niyyətində olmayacaq.

Həqiqətən də, bu suallar təkcə erməniləri deyil, dünya ictimaiyyətinin istənilən hər bir üzvünü düşündürə bilər və bu düşüncələrinə də, hər kəs haqlıdır. Söhbət axı terordan gedir və nəticələrinin acınacaqlı olması səbəbindən, terror aktı bütün dünyanı narahat edir. İndi dünya qarşısında terrorizmle mübarizə aktual mövzuya çevrildiyin-

Ermənistanın əvvəlki və indiki hakimiyyəti, əslində, terror adlı siyasətin bir parçası, bir medalın iki üzüdür

Sözsüz ki, təkcə hansısa erməni deyil, dünya ictimaiyyətinin hər hansı nümayəndəsi belə erməni xislətinin nədən ibarət olduğunu, bu toplumun terrora meyilli olduğunu fərqləndirir. Ermənilər tərəfindən törədilən terror aktları, onun acınacaqlı nəticələri, bu terrorların qurbanları haqqında faktları bir-bir sadalamağa da ehtiyac yoxdur və təkcə Xocalı kimi insanlıq dramı sadalananların əyani sübutudur ki, bunu da hamı bilir. Amma erməninin öz içində terror törətməsi, bunun da, 20 il gizlədilməsi cəmiyyəti düşündürməli və nəticə çıxarmağa vəsilə olmalıdır. Maraqlıdır, niyə bu illər ərzində terror aktının təfərrüatları açılmır, yaxud açıqlanmır? Əksinə, bunu açmaq və ya açıqlamaq istəyənlər bir-birinin ardınca "yox" olurlar.

Bir fakt, diqqəti cəlb etməyə bilməz ki, terrorçuların lideri hesab olunan, Nairi Unanyan, təqribən bir ay əvvəl, şərti azadlığa buraxılması tələbi ilə müraciət də edib. Hansı ki, 20 il həbsdən sonra ömürlük cəza alan bir məhkumun belə bir tələb etmək hüququ Ermənistan Konstitusiyasında da var. Qanuna görə, bu müddətdən, yəni 20 ildən sonra, ömürlük cəza çəkənlər erkən azadlığa buraxılmaları üçün müraciət etmək hüququna malikdirlər. Unanyan da bu hüquqdan istifadə etmək üçün müraciət edib. Ancaq bu müraciət, bu məsələ hesaba belə alınmayıb və Unanyan həbsdə öz cəzasını əvvəlki kimi çəkir. İstər ədliyyə naziri Rustam Badasyan, istərsə də ekspertlər onun sərbəst buraxılmasının mümkünsüzlüyü qənaətin-dədirlər.

Həqiqətəndən ibarətdir ki, əvvəla, bu terroru ermənilər özləri törədiblər və həqiqi, daha doğrusu, ən dəhşətli və təhlükəli terrorçu, nəinki hələ də azadlıqdadır, hətta hökm sahibidir və çox güman ki, elə hakimiyyətdədir. Ermənistanın istər əvvəlki, istərsə də hazırkı hakimiyyətinin mahiyyəti, əslində, deyilənləri tam şəkildə isbatlayır. Çünki bundan əvvəl, Ermənistanın prezidenti olmuş şəxs Dağlıq Qarabağda işğalçı siyasəti yürüdən, hətta buna başçılıq edən, sonra da bunu öz dili ilə mötəbər kürsülərdə, dünya miqyaslı beynəlxalq platformalarda belə etiraf edən birisi idi. Onun ardınca gələn, guya ki, xalqın seçimi olan, əslində isə, avantüristcəsinə dövlət çevrilişi edən və bu çevrilişə demokratiya adı qoymağa cəhd edən hazırkı hakimiyyət isə işğal olunmuş torpaqlarda utanmadan qol açıb oynayan, atılıb-düşənlərdir. Faktlar təsdiq edir ki, hər iki hakimiyyət, əslində, terror adlı siyasətin bir parçası, daha dəqiq ifadə etsək, bir medalın iki üzüdür. Bu terrorçuların özlərinin bundan sonra da hansısa terror faktını könüllü olaraq, araşdıracağına, terrorçunu aşkara çıxaracağına, cəzalandıracağına nə erməni cəmiyyəti, nə də dünya ictimaiyyəti ümid etməsin. Sözsüz ki, terrorçu hakimiyyətin özü-özünü cəzalandırmaq qərarı verəcəyi inandırıcı ola da bilməz. Amma hər bir halda, Ermənistan cəmiyyəti bu terror hadisəsinin açılması ilə məşğul olmasa da, dünya ictimaiyyəti harda olmasından asılı olmayaraq, törətdiyi terror hadisəsinə görə Ermənistandan hesab sormalı, məsuliyyət tələb etməlidir. Çünki terrorçunun törətdiyi və bundan sonra törədəcəyi qətlərdən, faciələrdən dünyanın heç bir ölkəsinin vətəndaşı, ümumiyyətlə, heç kim siğortalana bilməz.

İnam HACIYEV

edirlər. Nairi Unanyan ilə yaxından tanış olan və bu terror hadisəsinin şahidi olan jurnalist, Ermənistan İctimai Televiziya və Radio Şirkəti Şurasının sədri Tiqrən Naqdalıyan isə, 2002-ci ildə İrəvanda, valideynlərinin yaşadığı evin çıxışında öldürülüb. Terror aktında iştirak etməkdə günahlandırılan, lakin sonradan dəlil olmaması səbəbiylə sərbəst buraxılan sabiq millət vəkili Muşeq Movsisyanın da aqibəti yaxşı olmayıb və 2004-cü ildə Aparan-İrəvan avtomobil yolunda baş verən avtomobil qəzasında da o, naməlum tərzdə ölüb.

Həmin ildə, 2004-cü ildə, ABŞ-da baş verən bir qəza nəticəsində parlamentin keçmiş tibb bacısı, məhkəmədə şahid qismində iştirak edən Roza Hovhannisyan da ölüb. Düşündürücü məqam isə odur ki, hücum günü o da məclisdə olub. Ən maraqlı məqamlardan biri isə odur ki, bu işdə şahid olanlardan biri, parlamentin protokol şöbəsinin əməkdaşı Asmik Abrahamyan 2004-cü ildə parlament binasında özünü asaraq intihar edib.

Terror hadisəsinə görə bütün dünya narahat olmalı, dünya ictimaiyyəti də araşdırma və cəza tələb etməlidir

Maraqlı, eyni zamanda, sual doğuran məqamlar, əslində, həqiqətən mövcuddur, çoxdur və bu da tam məntiqidir. Əvvəla, ona görə ki, bu terrorun iştirakçıları niyə bir-birinin ardınca, özü də müəmmalı tərzdə ölürlər. Çox güman ki, öldürülür. Niyə bu ölüm faktları hətta araşdırılmır da? Nə səbəbə bu faktlarla əlaqədar cəmiyyətə məlumat verilmir və hətta gizlədilir də? Ermənistan ictimaiyyəti bu terrorçu dəstəyə üzv olanların,

dən, prioritet hesab olunduğundan, bu fakt üzərində dünya ictimaiyyəti də araşdırma tələb etməli, günahkarların cəzalandırılmasını istəməlidir.

Son vaxtlar Avropa ölkələrində dinc əhali bir sıra tələblərlə çıxış etdiyi zaman, onlar dövlət tərəfindən tətbiq olunan işgəncələrə məruz qalırlar və səbəb kimi iğtişaşları, qarşıdurmaları və çaxnaşmaları bəhanə gətirirlər. İspaniya hökuməti küçələrdəki nümayişçilərə qarşı rezin güllələrdən, gözyaşardıcı qazlardan, itlərdən, atlardan, istifadə edir, dəyənək altında insanları əzir və beynəlxalq təşkilatlar qoca qitədəki bu hadisələrə iğtişaşların qarşısının alınması kimi haqq qazandırır. Amma az qala, 30 ilə yaxındır ki, Azərbaycan torpaqlarında, daha doğrusu, Dağlıq Qarabağ ərazisində hər cür cinayətlərə imza atanlara, Xocalıda dünya miqyasında misli görünməmiş faciəni törədənlərə, hətta öz ölkəsində belə, düz parlamentin daxilində terror təşkil edən terrorçulara, terrorçuluq siyasəti yürüdən dövlətə qarşı sanksiya tətbiq edilmir. Hətta insanlığa sığmayan belə faciələri və terror aktlarını törədənlərə qarşı çıxanlar da beynəlxalq qurumlar tərəfindən dəstəklənmir. Nəyə görə isə Azərbaycana məxsus torpaqlarda işğalçı və terrorçuların qalmasına hələ də müşahidəçi mövqe sərgilənir. Nə səbəbə isə, bu terrorçuların hərbi yolla təmizlənməsi barədə eşitmək belə istəmərlər və insanların təhlükəsizliyi bu məqamda - terrorçuların təmizlənməsi məqamında onları narahat etməli olur. Ermənistan parlamentində terror aktı törədən terrorçu Nairi Unanyanın hüquqlarının müdafiəsindən dəm vurulur, amma terrorun qurbanı olan və öldürülən rəsmilərin halı kimisə maraqlandırmır.